

Blockchain dla przemysłu muzycznego

Ewa Fabian, adw.

25 maja 2017 r.

Problem kosztów transakcyjnych

- 1937: The Nature of the Firm, R. H. Coase, *Economica*, New Series, Vol. 4, No. 16. (Nov., 1937), pp. 386-405.
 - *A firm is likely therefore to emerge in those cases where a very short term contract would be unsatisfactory.*
 - *Changes like the telephone or the telegraph will tend to reduce the cost of organising spatially will tend to increase the size of the firm.*
- Koszty transakcyjne - koszty procesu ustalenia, jaka jest cena rynkowa
- Istnienie kosztów transakcyjnych i próby ich obniżenia starają się wyjaśnić sposób podejmowania decyzji przez przedsiębiorstwa i ich wielkość

Organizacje zbiorowego zarządzania

- Masowe zarządzanie prawami autorskimi w sposób sprzyjający redukcji kosztów transakcyjnych
- KEA European Affairs, *The Collective Management of Rights in Europe. The Quest for Efficiency* (2006):
 - *Essentially collective management enables right owners and users to jointly access lower transaction costs. By reducing transaction costs, collective management increases the range of rights that are traded. Facilitating trade is the key function of collective management bodies as transaction costs will often be a deterrent to unilateral action (in particular for individuals and small businesses) with the result that no trade occurs. The more right owners join a collecting society the further potential of reducing costs exists given the scope for gains from economies of scale.*

- KEA European Affairs. Licensing music works and transaction costs in Europe. Final study (2012):
 - *According to the estimations based on the survey, an online music platform aiming to provide multiterritorial services in Europe would have to invest at least €230,000 in transaction costs alone to get a licence for a catalogue of more than one million titles (s. 50)*
 - *The transaction costs analysis indicates that negotiation with major publishers and record producers usually takes much longer than with independents and CMOs (s. 51)*
 - *The Czech start-up i-legalne, the first licensed Czech online music service operating from 2008 to 2011, failed to succeed in the market partly due to the high advances and minimum guarantees requested by major publishers (Interview and Kovalik 2011). In certain cases, they may conclude other agreements for instance including majors as part of share holders, as is the case for Spotify or the Czech service Musicjet (s. 52)*
 - *the more innovative the business model, the bigger the transaction costs makes things particularly difficult for online music start-ups (s. 52)*

- Dr B. Biga (red.) Raport Centrum Analiz Klubu Jagiellońskiego 1/2017. *W czym interesie? Funkcjonowanie organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w Polsce.*
- Dysfunkcje systemowe
 - Działanie w oparciu o przywilej ustawowy (prawo do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, pobierania opłat za korzystanie według cenników, dodatkowo możliwość reprezentacji podmiotów niezrzeszonych, pobieranie opłat reprograficznych poza opłatami licencyjnymi)
 - Brak konkurencji
 - Brak nadzoru i kontroli społecznej
 - Brak wiążących terminów redystrybucji środków
 - Brak limitów potrąceń kosztów administracyjnych
 - Opłacanie licencji przez artystę wykonującego swoje własne utwory
 - Dla użytkowników: konieczność wielokrotnego opłacania licencji (kilka OZZ lub opłaty od różnych podmiotów za tę samą emisję), trudny do zrozumienia sposób naliczania tantiem

- Dysfunkcje wynikające z praktyki OZZ
 - Nadużywanie uprawnień: egzekwowanie przy imprezach jak Światowe Dni Młodzieży, w małych zakładach fryzjerskich etc.
 - Gromadzenie ogromnych sum (ZAIKS ponad 1 mld zł. inwestycji krótkoterminowych, OZZ w 2015 r. zebrały łącznie 611 mln zł)
 - Redystrybucja środków na rzecz uprawnionych z kilkuletnim opóźnieniem, nawet powyżej terminu przedawnienia (do 2015 r. przedawniło się ok 3 mln zł potencjalnych wypłat)
 - Średnio 19% zebranych środków OZZ potrącają z wypłat jako koszty administracyjne
 - Wynagrodzenia w OZZ średnio 9-10 tys. zł na osobę
 - OZZ mają „złą prasę” (kupno pałacu w Janowicach w 2013, potem kampania „Nie płacę za pałace” w związku z dyskusją o opłatach reprograficznych od smartfonów i tabletów)

Dyrektywa

- Dyrektywa (PE) 2014/26/UE z 26 lutego 2014 r. J.L. EU. 20.3.2014 L 84/72, która miała być implementowana do 10 kwietnia 2017 r. (w Polsce w kwietniu (13.04.2017) pojawił się dopiero projekt ustawy)
- Podstawowe obszary regulacji:
 - Walka z dysfunkcyjnością OZZ (cel dyrektywy: zapewnienie „*prawidłowego funkcjonowania zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi przez organizacje zbiorowego zarządzania*”)
 - Licencje wieloterytorialne (wprowadzenie standardu o wysokim zaawansowaniu technologicznym)
 - Rozstrzyganie sporów (ewentualnie w formie ADR)

Dyrektywa 2014/26/UE

- Licencje wieloterytorialne (definicja w polskim projekcie): umowy upoważniające do korzystania z utworów muzycznych i słowno-muzycznych na terytorium więcej niż jednego państwa UE, w zakresie wymaganym do korzystania z tych utworów na potrzeby dostarczania treści cyfrowych drogą elektroniczną
- Odpowiedzią KEA i UE na wysokie koszty transakcyjne OZZ i trudności w negocjowaniu z wielkimi wydawcami jest stworzenie jeszcze większych OZZ, o mocniejszej pozycji negocjacyjnej, zaawansowane technologie big data
- Odpowiedzią UE na dysfunkcje OZZ wynikające z uprzywilejowanej pozycji i braku kontroli jest m.in. zwiększenie wymagań sprawozdawczych, oświadczenia o konflikcie interesów, upodmiotowienie uprawnionych (Walne Zgromadzenia, decydowanie o strategii inwestycyjnej, strategii zarządzania ryzykiem itd.), limity (9 m-cy na wypłatę wynagrodzenia uprawnionym etc.).

Alternatywa - blockchain

- Perspektywa artysty niezależnego (wg komunikatów UJOMusic)
 - Brak mobilności praw autorskich z punktu widzenia artystów
 - Brak możliwości wpływania na OZZ
 - Brak konkurencji na poziomie OZZ, co wpływa negatywnie na jakość zarządzania
 - Fragmentacja uprawnień
 - Problem przy samplingu, remiksach itd.
 - Niektórzy artyści nie posiadają własnej strony internetowej (podstawowa infrastruktura cyfrowa)
- 2015: UJOMusic (program pilotażowy piosenkarki: Imogen Heap, album Tiny Human, wykorzystujący protokół Ethereum), przez rok kontrakt został zawarty 8506 razy

Co dalej?

- 7 listopada 2016 r. UJOMusic ogłosiło, że zawiesza platformę Alpha (Imogen Heap) i przekierowuje wszystkie wysiłki do pracy nad platformą otwartą dla wszystkich zainteresowanych artystów; update: spodziewana data otwarcia platformy dla wszystkich artystów w lipcu 2017
- W ocenie ekspertów HBR blockchain jest dopiero fundamentem dla przyszłych rozwiązań (Marco Iansiti, Karim R. Lakhani, The Truth About Blockchain, HBR 1/2 2017)
- *TCP/IP unlocked new economic value by dramatically lowering the cost of connections. Similarly, blockchain could dramatically reduce the cost of transactions. It has the potential to become the system of record for all transactions. If that happens, the economy will once again undergo a radical shift, as new, blockchain-based sources of influence and control emerge.*
- Spotify zainwestowało w technologię blockchain w kwietniu 2017, podobnie niektóre OZZ (SACEM, ASCAP, PRS for Music)